

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029 40 IR
83 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-967,
LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO
PAPILDYMO 96¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-968 IR LIETUVOS
RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 95 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-969“
(toliau – Nutarimo projektas)
(TAP-17-1662; TAIS Nr. 17-12477(2))**

2017-12-19 Nr. NV-3287

Vilnius

Projekto rengėjas: Teisingumo ministerija.

Projekto tikslas: teikiama Seimui **Vyriausybės išvada** dėl Seimo nario Tomo Tomilino pateiktų ir Seime svarstomų Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIP-967 (toliau – ABTĮ projektas), Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-967 (toliau – ANK projektas) ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-969 (toliau – CPK projektas) (toliau kartu – įstatymų projektai).

ABTĮ projektu siūloma:

- nustatyti, kad proceso šalis, kuri nesąžiningai pareiškė nepagrįstą skundą ar prašymą, sąmoningai veikė prieš teisingą ir greitą bylos išnagrinėjimą ir išsprendimą arba nepagrįstai atsisakė spręsti darbo (tarnybos) ginčą neteismine tvarka, galėtų būti teismo įpareigota atlyginti kitai proceso šaliai šios patirtus nuostolius;
- įtvirtinti teismo teisę skirti baudą proceso šaliai, kuri nepagrįstai atsisakė spręsti ginčą neteisminiu keliu.

ANK projektu siūloma numatyti atsakomybę darbdaviams už sąmoningą ir nepagrįstą darbo (tarnybinio) ginčo sprendimo neteisminiu būdu vengimą.

CPK projektu siūloma – nustatyti, jog proceso šalis, kuri nepagrįstai atsisakė spręsti darbo (tarnybos) ginčą neteismine tvarka, galėtų būti teismo įpareigota atlyginti kitai dalyvaujančiai byloje šaliai šios patirtus nuostolius.

Dabartinė situacija:

- Lietuvos Respublikos administracinių ginčų įstatymo (toliau – ABTĮ) 20 straipsnio 1 dalies 5 punkte nustatyta, kad netaikant išankstinio nagrinėjimo ne teismo tvarka procedūros, apygardos administracinis teismas, kaip pirmosios instancijos teismas, nagrinėja bylas dėl tarnybinių ginčų, kai viena ginčo šalis yra valstybės tarnautojas ar pareigūnas, jeigu Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas nenustato kitokios tokių ginčų sprendimo tvarkos. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas nenumato atvejų, kuriais ginčai būtų sprendžiami ikiteismine ginčų nagrinėjimo tvarka.

- Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutas ir Lietuvos Respublikos Tarnybos Kalėjų departamente statutas suteikia teisę tarnybinius ginčus spręsti tarnybinių ginčų komisijoje arba teisme.
- Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos statutas, Muitinės statutas ir Lietuvos Respublikos žvalgybos įstatymas nustato, kad tarnybiniai ginčai sprendžiami ABTĮ nustatyta tvarka, t. y. teisme.
- Lietuvos Respublikos kariuomenės drausmės statutas nustato privalomą ikiteisminę tarnybinių ginčų nagrinėjimo tvarką.
- ABTĮ 40 straipsnis nustato, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, yra atlyginamos tik bylinėjimosi išlaidos.
- ABTĮ nėra įtvirtinta teismo teisė skirti baudą už atsisakymą spręsti ginčą ikiteisimine ginčo nagrinėjimo tvarka. Tuo atveju, kai nesilaikoma privalomos ginčo nagrinėjimo ne teisme tvarkos, teismas atsisako priimti asmens skundą (prašymą, pareiškimą).
- Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – DK) 151 straipsnis numato, kad kiekviena darbo sutarties šalis privalo atlyginti savo darbo pareigų pažeidimu dėl jos kaltės kitai sutarties šaliai padarytą turtinę žalą, taip pat ir neturtinę žalą.
- Darbo ginčai dėl teisės nagrinėjami darbo ginčų komisijoje, išskyrus ginčus dėl teisės, kurie susiję su streiku ar lokautu.
- Darbo ginčų komisijoje darbo ginčai dėl teisės nagrinėjami nemokamai ir ginčo šalių patirtos bylinėjimosi išlaidos nepriteisiamos.
- Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse (toliau – ANK) nėra numatyta administracinė atsakomybė darbdaviams už vengimą spręsti darbo (tarnybinius) ginčus neteisminiu keliu.

Projekto esmė: siūloma Vyriausybei **nepritarti** įstatymo projektams dėl šių priežasčių:

- siūlymas ABTĮ 40 straipsnį papildyti 6 dalimi, joje nurodant, kad proceso šalis, nepagrįstai atsisakiusi spręsti (tarnybos) ginčą neteisimine tvarka, galėtų būti įpareigota atlyginti kitos šalies patirtus nuostolius, dubliuotų galiojančioje įstatymo redakcijoje įtvirtintus piktnaudžiavimo administraciniu procesu saugiklius. Be to siūlomi ABTĮ 40 straipsnio pakeitimai prieštarauja ABTĮ projekto tikslui – užkirsti kelią darbdavių vengimui ginčus spręsti neteisminiu keliu;
- ABTĮ projekto siūlymas suteikti teismui teisę skirti baudą proceso šaliai, kuri nepagrįstai atsisakė spręsti ginčą neteisminiu keliu, neatitinka ABTĮ numatytų baudų skyrimo paskirties – užtikrinti sklandų ir operatyvų teisminių administracinių bylų nagrinėjimą;
- siūlomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 95 straipsnio pakeitimas yra perteklinis, nes DK 216 straipsnio 1 dalies 1 punktas numato, jog darbo ginčus dėl teisės ne teismo tvarka nagrinėja darbo ginčų komisija, kuri yra **privaloma** ikiteisminio darbo ginčų nagrinėjimo institucija, išskyrus tuos ginčus, kurie tiesiogiai nagrinėjami teisme. Kai darbo santykių dalyvis patiria nuostolių dėl įstatymuose įtvirtintų iš darbo santykių kylančių pareigų nevykdymo ar netinkamo vykdymo, šie nuostoliai gali būti atlyginami DK 151 straipsnyje numatytais pagrindais;
- siūlomas ANK papildymas 96¹ straipsniu, neatitinka ANK 1 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos ANK paskirties – teisės priemonėmis ginti žmogaus teises ir laisves, visuomenės ir valstybės interesus nuo administracinių nusižengimų, užtikrinti teisingumo principo įgyvendinimą, skatinti taikų valstybės ir žmogaus, visuomenės narių sugyvenimą. Siūlomais ANK pakeitimais siekiama apsaugoti interesus, kurie yra saugomi pirmiau paminėtomis ABTĮ, CPK ir DK nuostatomis, ir nustatyti atsakomybę už pažeidimus, kurie iš esmės yra procesinio pobūdžio;

- siūlomame ANK 96¹ straipsnyje numatytos baudos yra neproporcingai didelės, o šio straipsnio 2 dalyje nurodyta maksimali bauda viršija ANK 25 straipsnio 2 dalyje numatytą maksimalų pagal šį kodeksą skiriamos baudos dydį. Be to ANK projekte nėra nurodyta institucija, kuri pagal siūlomą pakeitimą būtų įgaliota pradėti administracinio nusižengimo teiseną, atlikti tyrimą ir surašyti protokolą.

Derinimas:

- Nutarimo projektas išvadoms gauti buvo teiktas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoms, Teisėjų tarybai, Valstybės tarnybos departamentui, Valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Valstybės tarnybos departamentas ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija pastabų ar pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturėjo. Iš Vidaus reikalų ministerijos, Teisėjų tarybos ir Valstybinės darbo inspekcijos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos gautos pastabos ir pasiūlymai, į kurių daugumą atsižvelgta, o kitos pastabos (pasiūlymai) suderintos darbo tvarka.

Atitiktis Vyriausybės programai: Nutarimo projektas tiesiogiai neįgyvendina septynioliktosios Vyriausybės programos.

Vyriausybės išvadą **vėluojama pateikti Seimui**, išvada Seimui **turėjo būti pateikta iki 2017 m. lapkričio 6 d.**

Dalykinio ir teisinio vertinimo išvada:

Įvertinę Nutarimo projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Sisteminiu požiūriu įvertinus Nutarimo projektą, manome, kad dėstomi nepritarimo argumentai turėtų būti aiškesni, labiau „koncentruoti“, atsisakant aprašomojo pobūdžio nuorodų, kurios savo esme suponuoja visumą, kad teikiamos kritiškos pastabos ir pasiūlymai dėl įstatymų projektų (pvz., „nuostatos *aptartinos* tarnybinių (darbo) ginčų kontekste“, žr. 1.1, 2.1 papunktį), o ne konkretūs Vyriausybės nepritarimo argumentai.

Vyriausybės pozicijos neaiškumą sąlygoja ir tai, kad daugelis argumentų paremti galiojančio tam tikrų sričių teisinio reguliavimo nuostatų citatomis, kurių kontekste pasigendama aiškaus įstatymų projektais siūlomo reguliavimo įvertinimo. Be to, tam tikros Nutarimo projekto nuostatos galėtų būti vertinamos kaip siūlymai tikslinti reguliavimą, pvz., 2.4 papunktis, 3.5 papunktis), todėl siūlome jų atsisakyti arba reformuluoti.

2. Atkreipiame dėmesį į tai, kad Vyriausybės išvadoje reiškiant nepritarimą įstatymų projektams, Vyriausybės nuomonė neturėtų būti grindžiama abejonėmis ar pasvarstymais, todėl Nutarimo projekte turėtų būti atsisakyta neapibrėžtumą suponuojančių nuorodų (pvz., „neatitiktų“, „neturėtų būti“, „galėtų būti“), kartu siekiant Vyriausybės išvados turinio aiškumo, siūlome tekste atsisakyti teisės aktams nebūdingų formuluočių (pvz., „pažymėtina“, „pastebėtina“, „konstatuotina“, „darytina išvada“, „atkreiptinas dėmesys“).

3. Nutarimo projekto 1.1 papunktyje neatkreiptas dėmesys į tai, kad siūlomas ABTĮ pakeitimas dėl nuostolių atlyginimo šaliai nepagrįstai atsisakius spręsti darbo (tarnybos) ginčą neteismine tvarka, įpareigotų šalį, siekiančią gauti nuostolių atlyginimą, ir teismą, šaliai išreiškus siekį gauti nuostolių atlyginimą, rinkti papildomus įrodymus, susijusius su kitos šalies atsisakymu spręsti ginčą neteismine tvarka, o tai dar labiau apsunkintų teismo procesą ir teismo sprendimo priėmimą, pareikalautų papildomų išlaidų. Šiame kontekste turėtų būti įvertintas ir CPK projektas.

4. Nutarimo projekto 1.3 papunkčio teiginys apie galimybę skirti baudas ikiteisminio ginčų nagrinėjimo metu yra netikslus, nes ABTĮ projekte kalbama apie galimybę skirti baudas proceso šaliai, kuri nepagrįstai atsisakė spręsti ginčą neteisminiu būdu. Šiuo atveju turėtų būti atkreiptas dėmesys, kad siūlomu teisiniu reglamentavimu būtų sudaryta situacija, kai šalis kreipėsi į teismą, nepasinaudojusi galimybe ginčą spręsti ikiteisminėse ginčų nagrinėjimo institucijose, iš karto galėtų būti skiriama bauda, o tokį sprendimą teismas turėtų papildomai motyvuoti, t. y. rinkti įrodymus, juos analizuoti ir įvertinti.

5. Mūsų nuomone, siekiant sustiprinti Vyriausybės poziciją pavyzdžiais, jie turėtų atspindėti visą teisinio santykio reguliavimą, o ne atskirus jo aspektus, todėl atitinkamai siūlytume formuluoti bendro pobūdžio šios srities pastebėjimą. Kartu pažymime, kad Nutarimo projekto 1.2 papunktyje dėstoma nuostata, „pažeidimų nenustatyta“, negalėtų būti vertinama kaip pakankamas nepritarimo siūlomam reguliavimui argumentas.

6. Nutarimo projekto 2.2 papunkčio teiginys, kad „šios išlaidos neturėtų būti priteisiamos ir tokiu atveju, jei darbo ginčas toliau nagrinėjamas teisme“ nėra visiškai tikslus, nes CPK 83 straipsnio 1 dalies 1 punktas numato, kad nuo žyminio mokesčio mokėjimo atleidžiami darbuotojai – bylose dėl visų reikalavimų, atsirandančių iš darbo teisinių santykių, o ginčo šalies atleidimas nuo kitų bylinėjimosi išlaidų yra teismo, sprendžiančio bylą, prerogatyva. Atsižvelgiant į šias aplinkybes, kiti Nutarimo projekto 2.2 papunkčio argumentai susiję su bylinėjimosi išlaidų priteisimu nestiprina argumentų dėl Vyriausybės pozicijos.

Siūlome Projektą **svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje**. Kartu siūlome Projekto rengėjams iki Vyriausybės posėdžio **patikslinti Nutarimo projektą** pagal aukščiau išdėstytus siūlymus.

Teisės grupės patarėjas

Žygimantas Daukša

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Eglė Gasiūnaitė

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2017-12-12 Nr. (1.5) 21-1040
į 2017-10-13 Nr. S-2733

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIP-967, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-968 ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-969“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas, vykdant Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2017 m. spalio 13 d. rezoliucija Nr. S-2733, ir atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. spalio 6 d. sprendimo Nr. SV-S-411 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.7–1.9 papunkčius. Šiuo sprendimu Lietuvos Respublikos Vyriausybės paprašyta pateikti išvadą dėl Lietuvos Respublikos Seime užregistruotų Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIP-967, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-968 ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-969 (toliau – Įstatymų projektai).

Nutarimo projektu siūloma nepritarti Įstatymų projektams dėl Nutarimo projekte nurodytų priežasčių.

Nutarimo projektas atitinka Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82.

Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Nutarimo projektas nėra notifikuotinas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio 1 dalimi ir Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektui į teisės sistemą įtraukti kitų teisės aktų priimti nereikės.

Nutarimo projektas išvadoms gauti buvo teiktas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Teisėjų tarybai, Valstybės tarnybos departamentui, Valstybinei darbo inspekcijai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Gautos pastabos ir pasiūlymai iš Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Teisėjų tarybos ir Valstybinės darbo inspekcijos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Taip pat gauta papildoma informacija iš Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, reikalinga Nutarimo projektui rengti (2017 m. lapkričio 30 d. raštas Nr. 1D-6264). Į daugumą suinteresuotų institucijų pastabų ir pasiūlymų atsižvelgta, kitos pastabos (pasiūlymai) suderintos darbo tvarka su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Valstybės tarnybos departamentas pastabų ar pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturėjo.

Dėl Nutarimo projekto konsultuotasi su visuomene, paskelbus Nutarimo projektą Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Pastabų ar pasiūlymų dėl Nutarimo projekto negauta.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Administracinės ir baudžiamosios justicijos departamento (direktorė Simona Mesonienė, tel. (8 5) 266 2873, el. p. simona.mesoniene@tm.lt) Administracinės justicijos skyriaus (vedėjas Germanas Politika, tel. (8 5) 266 2907, el. p. germanas.politika@tm.lt) vyriausioji specialistė Egidija Konopliova-Budrikienė, tel. (8 5) 266 2957, el. p. egidija.konopliova@tm.lt ir Teisės sistemos departamento (direktorė Jurga Greičienė, tel. (8 5) 266 2998, el. p. jurga.greiciene@tm.lt) Teisės sistemos vystymo skyriaus (vedėja Natalija Žilinskienė, tel. (8 5) 266 2934, el. p. natalija.zilinskiene@tm.lt) patarėjas Tautginas Mickevičius, tel. (8 5) 266 2859, el. p. tautginas.mickevicius@tm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 4 lapai.
2. Suinteresuotų institucijų raštų kopijos, 11 lapų.

Teisingumo ministrė

 Milda Vainiutė

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS
ĮSTATYMO NR. VIII-1029 40 IR 83 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-967, LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO PAPILDYMO 96¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-968 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO
PROCESO KODEKSO 95 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-969**

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. spalio 6 d. sprendimo Nr. SV-S-411 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.7–1.9 papunkčius, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Nepritarti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-967 (toliau – ABTĮ projektas) dėl šių priežasčių:

1.1. Visų pirma, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka nagrinėjami tik tarnybiniai (o ne darbo) ginčai, todėl ABTĮ projektu siūlomos nuostatos aptartinos būtent tarnybinių ginčų kontekste. ABTĮ projekto 1 straipsniu keičiamo Administracinių bylų teisenos įstatymo 40 straipsnio 6 dalies formuluotė „nesąžiningai pareiškė nepagrįstą skundą ar prašymą, sąmoningai veikė prieš teisingą ir greitą bylos išnagrinėjimą ir išsprendimą“ iš esmės atitinka piktnaudžiavimo administraciniu procesu sąvoką, įtvirtintą Administracinių bylų teisenos įstatymo 83 straipsnio 1 dalies 6 punkte. Tai reiškia, kad ABTĮ projekte, be kita ko, siūloma reglamentuoti nuostolių atlyginimo institutą, kuris būtų taikomas už piktnaudžiavimą administraciniu procesu. Pažymėtina, kad aptariama nuostata neatitinka ABTĮ projekto aiškinamajame rašte nurodyto tikslo – paskatinti tarnybinių ginčų nagrinėjimą ne teismo tvarka ir užtikrinti, kad proceso šalis, kurios teisės buvo pažeistos dėl vengimo spręsti ginčą ne teismo tvarka, gautų dėl to patirtų nuostolių atlyginimą. Kita vertus, Administracinių bylų teisenos įstatyme jau numatytos priemonės, skirtos užkirsti kelią piktnaudžiavimui administraciniu procesu. Pavyzdžiui, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 36 straipsnio 4 dalimi, teismas turi teisę pareikalauti iš asmenų, kurie piktnaudžiauja teisminės gynybos teise (t. y. kreipiasi į teismą be rimto pagrindo arba dažniau kaip vieną kartą per mėnesį), sumokėti žyminį mokestį. Administracinių bylų teisenos įstatymo 83 straipsnio 1 dalies 6 punkte įtvirtinta administracinę bylą nagrinėjančio teisėjo ar teismo teisė skirti baudas, jeigu asmuo piktnaudžiauja administraciniu procesu. Jei administracinio proceso šalis dėl kitos šalies

netinkamo procesinio elgesio patiria išlaidų, joms kompensuoti taikytinas bylinėjimosi išlaidų atlyginimo institutas: pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 40 straipsnio 1 dalį proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos proceso šalies savo išlaidų atlyginimą. Administracinių bylų teisenos įstatymo 39 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prie bylos nagrinėjimo išlaidų priskiriamos ne tik sumos, išmokėtos liudytojams, vertėjams, specialistams, ekspertams ir ekspertų organizacijoms, išlaidos advokato ar advokato padėjėjo teisinėms paslaugoms apmokėti, bet ir kitos būtinos ir pagrįstos išlaidos, nesusijusios su teisinių paslaugų teikimu proceso šaliai. Be to, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 40 straipsnio 4 dalimi, teismas gali nesilaikyti šiame straipsnyje nustatytų bylinėjimosi išlaidų paskirstymo taisyklių (pavyzdžiui, taisyklės, kad bylinėjimosi išlaidos priteisiamos šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas), atsižvelgdamas į tai, ar proceso šalių procesinis elgesys buvo tinkamas, ir įvertinęs ginčo kilimo ir kitas priežastis, dėl kurių susidarė bylinėjimosi išlaidos; proceso šalies procesinis elgesys laikomas tinkamu, jeigu ji sąžiningai naudojosi procesinėmis teisėmis ir sąžiningai atliko procesines pareigas.

1.2. ABTĮ projekto 1 straipsniu keičiamo Administracinių bylų teisenos įstatymo 40 straipsnio 6 dalyje siūlomas teisės gauti nuostolių atlyginimą dėl nepagrįsto atsisakymo spręsti tarnybos ginčą ne teismo tvarka įtvirtinimas neatitiktų ABTĮ projekto tikslo (užkirsti kelią, kad darbdaviai vengtų spręsti ginčus), nes prašymas išnagrinėti individualų tarnybinių ginčą teikiamas ne darbdaviui, o tarnybinių ginčų komisijai (žr., pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 61 straipsnio 3 dalį). Be to, tokios nuostatos įtvirtinimas būtų nepagrįstas, atsižvelgiant į tai, kad pagal Vidaus tarnybos statuto 61 straipsnio 1 dalį ir Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto 53 straipsnio 1 dalį, tarnybinių ginčų komisijos sudarytos tiek vidaus reikalų statutinėse įstaigose, tiek Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, o atsisakymo ar vengimo nagrinėti tarnybinius ginčus ne teismo tvarka atvejų nenustatyta.

1.3. ABTĮ projekto 2 straipsniu keičiamo Administracinių bylų teisenos įstatymo 83 straipsnio 1 dalies 7 punkte siūloma baudų skyrimo galimybė ikiteisminio ginčų nagrinėjimo metu nėra Administracinių bylų teisenos įstatymo reglamentavimo dalykas. Administracinių bylų teisenos įstatyme nustatytų baudų paskirtis – užtikrinti sklandų ir operatyvų teismini administracinių bylų nagrinėjimą.

2. Nepritarti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIII-969 (toliau – CPK projektas) dėl šių priežasčių:

2.1. Pirmiausia pastebėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 1 straipsnio 1 dalį civilinio proceso tvarka nagrinėjami tik darbo (o ne tarnybiniai) ginčai. Taigi CPK projekto 1 straipsniu siūlomas Civilinio proceso kodekso 95 straipsnio 1 dalies pakeitimas aptartinas būtent darbo ginčų kontekste. Pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso 216 straipsnio 1 dalies 1 punktą darbo ginčus dėl teisės ne teismo tvarka nagrinėja darbo ginčų komisija – privaloma ikiteisminio darbo ginčų nagrinėjimo institucija. Tiesiogiai teisme nagrinėjami tik Darbo kodekse (pavyzdžiui, 220 straipsnio 3 dalyje) nurodyti darbo ginčai dėl teisės. Darbo kodekso 220 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad

darbo ginčo dėl teisės nagrinėjimas darbo ginčų komisijoje inicijuojamas vieno iš darbo santykių dalyvių prašymu ir kito dalyvio sutikimo nereikalaujama. Be to, vadovaujantis Darbo kodekso 226 straipsnio 2 dalimi, jeigu šalis (šalys) buvo tinkamai informuota (informuotos) apie posėdį ir neatvyksta į posėdį, darbo ginčų komisija turi teisę priimti sprendimą jai (joms) nedalyvaujant. Atsižvelgiant į nurodytus argumentus, konstatuotina, kad galiojantys teisės aktai nesudaro sąlygų darbdaviui nepagrįstai atsisakyti spręsti darbo ginčą ne teismo tvarka.

2.2. Vadovaujantis Darbo kodekso 217 straipsnio 3 dalimi, darbo ginčų komisijoje darbo ginčai dėl teisės nagrinėjami nemokamai ir ginčo šalių patirtos bylinėjimosi išlaidos nepriteisiamos. Taigi šios išlaidos neturėtų būti priteisiamos ir tokiu atveju, jei darbo ginčas toliau nagrinėjamas teisme. Teismo proceso metu patirtos bylinėjimosi išlaidos atlyginamos Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Vadovaujantis Civilinio proceso kodekso 93 straipsnio 1 dalimi, šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies. Pagal Civilinio proceso kodekso 88 straipsnio 1 dalį prie išlaidų, susijusių su bylos nagrinėjimu, be kita ko, priskiriamos išlaidos, susijusios su procesinių dokumentų įteikimu, išlaidos advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti, taip pat kitos būtinos ir pagrįstos išlaidos.

2.3. Kai darbo santykių dalyvis patiria nuostolių dėl įstatymuose įtvirtintų iš darbo santykių kylančių pareigų nevykdymo ar netinkamo vykdymo, šie nuostoliai gali būti atlyginami bendrais teisės aktų nustatytais pagrindais. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys į Darbo kodekso 151 straipsnio nuostatą, pagal kurią kiekviena darbo sutarties šalis privalo atlyginti savo darbo pareigų pažeidimu dėl jos kaltės kitai sutarties šaliai padarytą turtinę ir neturtinę žalą.

2.4. Atsižvelgiant į šio nutarimo 2.1–2.3 papunkčiuose išdėstytus argumentus, CPK projekto 1 straipsniu siūlomas Civilinio proceso kodekso 95 straipsnio 1 dalies pakeitimas būtų perteklinis.

3. Nepritarti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projektui Nr. XIII-967 (toliau – ANK projektas) dėl šių priežasčių:

3.1. Neapibrėžtas ANK projektu siūlomame Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 96¹ straipsnyje nurodytos veikos „darbo (tarnybinių) ginčų sprendimo neteisminiu būdu vengimas“ turinys. Pažymėtina, kad administracinė atsakomybė galėtų būti nustatyta tik už aiškiai įtvirtintų imperatyvių teisės normų, nustatančių tam tikras pareigas, nevykdymą ir tik tuo atveju, jei galiojančiame teisiniame reguliavime esančių priemonių nepakanka siekiant užtikrinti teisės aktuose nustatytą ikiteisminį ginčų nagrinėjimą. Tačiau praktikoje konkrečių pažeidimų, kuriuos būtų galima laikyti vengimu spręsti tarnybinius ginčus ne teismo tvarka (tarnybinių ginčų komisijos nesudarymas, nepagrįstas prašymo išnagrinėti tarnybinį ginčą nepriėmimas, tarnybinio ginčo nagrinėjimo vilkinimas), nenustatyta. Pavyzdžiui, Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriaus 2015 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. V-221 „Dėl Tarnybinių ginčų komisijos sudarymo“ sudaryta ir veikia Tarnybinių ginčų komisija, kuri per savo veiklos

laikotarpį priėmė ir išnagrinėjo 3 prašymus. Be to, pažymėtina, kad jei teisės aktuose nustatytos pareigos, susijusios su tarnybinių ginčų nagrinėjimu ne teismo tvarka, būtų nevykdomos dėl viešojo administravimo institucijų ar įstaigų vadovų, valstybės tarnautojų (darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis) kaltės, jiems galėtų būti taikoma tarnybinė (drausminė) atsakomybė.

3.2. Atsižvelgiant į šio nutarimo 2.1 papunktyje išdėstytą darbo ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka specifiką ir tai, kad pagal Darbo kodekso 221 straipsnio 1 dalį darbo ginčų komisijos yra nuolatinės, veikia prie Valstybinės darbo inspekcijos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija) teritorinių skyrių (t. y. sudarant šias komisijas darbdavys nedalyvauja), darytina išvada, kad galiojantys teisės aktai nesudaro sąlygų darbdaviui vengti spręsti darbo ginčą ne teismo tvarka. Dėl to būtų nepagrįstas administracinės atsakomybės nustatymas už darbo ginčų „sprendimo neteisiminiu būdu vengimą“.

3.3. Administracinių nusižengimų kodekso 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad šio kodekso paskirtis – teisės priemonėmis ginti žmogaus teises ir laisves, visuomenės ir valstybės interesus nuo administracinių nusižengimų, užtikrinti teisingumo principo įgyvendinimą, skatinti taikų valstybės ir žmogaus, visuomenės narių sugyvenimą. Administracinė atsakomybė pagal savo prigimtį yra artima baudžiamajai atsakomybei ir abiejų teisės šakų nustatytu reguliavimu siekiama apsaugoti bei apginti pačius svarbiausius, reikšmingiausius valstybės ir žmogaus interesus. Siūlomais Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimais siekiama nustatyti atsakomybę už pažeidimus, kurie iš esmės yra procesinio pobūdžio. Be to, atsakomybę siūloma nustatyti už trukdymą tik vienos rūšies ginčams nagrinėti. Nei iš ANK projekto, nei iš jo aiškinamojo rašto neaišku, dėl kokių priežasčių tarnybinių ginčų nagrinėjimui ne teismo tvarka turėtų būti suteikta tokia svarba, kad šios srities pažeidimai turėtų užtraukti administracinę atsakomybę.

3.4. ANK projektu siūlomo Administracinių nusižengimų kodekso 96¹ straipsnyje nustatytos baudos* yra neproporcingai didelės: jos viršija baudų dydžius, nustatytus už pavojingiausią darbo įstatymų pažeidimą – nelegalų darbą (Administracinių nusižengimų kodekso 95 straipsnis). Be to, ANK projektu siūlomo Administracinių nusižengimų kodekso 96¹ straipsnio sankcijoje numatyto maksimalaus baudos dydžio (dešimt tūkstančių eurų) nustatymas prieštarautų Administracinių nusižengimų kodekso 25 straipsnio 2 dalies nuostatai (pagal šį kodeksą asmeniui gali būti skiriama ne didesnė negu šešių tūkstančių eurų bauda).

3.5. Nenurodyta, kokia institucija turėtų pradėti ANK projektu siūlomo Administracinių nusižengimų kodekso 96¹ straipsnyje nustatyto administracinio nusižengimo teiseną, atlikti tyrimą ir surašyti protokolą.

Ministras Pirmininkas

Teisingumo ministras

Strateginio valdymo departamentas
Dokumentų valdymo skyriaus
vyriausioji specialistė

R. Rutkauskienė
2017-12-04

Teisingumo ministerijos
Administracinės ir baudžiamosios
justicijos departamento direktorė
Simona Mesonienė
2017-12-05

Teisingumo ministrė

Milda Vainiūtė
2017-12-12

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Teisingumo ministerijai

Nr.
Į 2017-10-27 Nr. (1.36)2T-890

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Vidaus reikalų ministerija, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-967, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-968 ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-969“ projektą (toliau – projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Vidaus tarnybos statuto 61 straipsnio 1 dalyje vidaus tarnybos sistemos pareigūnui (toliau – pareigūnas) yra įtvirtinta tik *galimybė* (t. y. teisė) individualius tarnybinius ginčus (išskyrus ginčus dėl pareigūno atleidimo iš tarnybos) spręsti ne teismo tvarka vidaus reikalų įstaigoje sudarytoje tarnybinių ginčų komisijoje. Tačiau tais atvejais, kai pareigūnas šia teise nepasinaudoja, turėtų būti taikomas Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 20 straipsnio 2 dalies 5 punktas, pagal kurį tarnybinius ginčus (t. y. valstybės tarnautojo ar pareigūno ir administracijos ginčus dėl tarnautojo ar pareigūno statuso įgijimo, pasikeitimo ar praradimo ir tarnybinių nuobaudų taikymo) kaip pirmoji instancija nagrinėja apygardos administracinis teismas, *netaikant* išankstinio nagrinėjimo ne teismo tvarka procedūros. Atsižvelgus į tai, kad pagal aptartą teisinį reguliavimą pareigūnų individualūs tarnybiniai ginčai gali būti nagrinėjami tiek išankstine ne teismo tvarka, tiek ir tiesiogiai administraciniame teisme, be to, įvertinus tai, kad tarnybinių ginčų komisija nėra administracinio proceso šalis ir jai pagal keičiamo ABTĮ 40 straipsnio 6 dalį negalėtų kilti atsakomybė, manytina, kad keičiamo ABTĮ 40 straipsnio 6 dalyje atsakomybė (pareiga atlyginti patirtus nuostolius) galėtų būti taikoma nebent *vidaus reikalų įstaigos vadovui* ir tik už Vidaus tarnybos statuto 61 straipsnio 2 dalyje numatytos *pareigos* (t. y. vidaus tarnybos įstaigoje ne ilgesniam kaip 2 metų laikotarpiui sudaryti tarnybinių ginčų komisiją) *nevykdymą*. Atitinkamai ir keičiamo Administracinių nusižengimų kodekso 96¹ straipsnyje administracinė atsakomybė galėtų būti taikoma *vidaus reikalų įstaigos vadovui už Vidaus tarnybos statuto 61 straipsnyje nurodytos tarnybinių ginčų komisijos nesudarymą*.

2. Pažymėtina, kad ABTĮ 40 straipsnis reguliuoja proceso šalių *bylinėjimosi išlaidų* atlyginimą, todėl siūlomas ABTĮ 40 straipsnio papildymas nuostatomis, reglamentuojančiomis ne bylinėjimosi išlaidų, o proceso šalies *nuostolių* atlyginimą, nėra šio straipsnio reguliavimo dalykas.

3. Projekto 3.4 papunktyje siūlytina nustatyti *subjektą, kuris nagrinės ir skirs baudas* už keičiamo Administracinių nusižengimų kodekso 96¹ straipsnyje nurodytų administracinių nusižengimų padarymą, nes šis subjektas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projekte Nr. XIIP-968 nenurodytas.

Taip pat informuojame, kad Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymo projekte (TAIS Nr. 17-9139) nenumatytas tarnybinių ginčų nagrinėjimas ne teismo tvarka.

Vidaus reikalų viceministras

Darius Urbonas

D. Cicėnas, tel. 271 8521, el. p. dainius.cicenas@vrm.lt
S. Šarkutė, tel. 271 8919, el. p. sandra.sarkute@vrm.lt
I. Prialgauskienė, tel. 271 8233, el. p. inga.prialgauskiene@vrm.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Teisingumo ministerijai

Nr.
Į 2017-11-20 Nr. (1.39 E) 7R-
8591

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Vidaus reikalų ministerija, įvertinusi Teisingumo ministerijos 2017 m. lapkričio 20 d. raštą Nr. (1.39 E)7R-8591 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto“ ir apibendrinusi vidaus reikalų statutinių įstaigų pateiktą informaciją, pažymi, kad vidaus reikalų statutinėse įstaigose, vadovaujantis Vidaus tarnybos statuto 61 straipsnio 1 dalimi, yra sudarytos tarnybinių ginčų komisijos, o atsisakymo ar vengimo nagrinėti individualius tarnybinius ginčus ne teismo tvarka atvejų nenustatyta. Taigi *šiuo metu* įgyvendinant Vidaus tarnybos statuto 61 straipsnį nekyla problemų, kurias būtina reikėtų spręsti nustatant ir taikant Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projekte Nr. XIIIIP-968 nurodytą administracinę atsakomybę už vengimą ne teismo tvarka spręsti tarnybinius ginčus. Be to, pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projekte Nr. XIIIIP-968 teikiamas pasiūlymas nustatyti administracinę atsakomybę už vengimą ne teismo tvarka spręsti tarnybinius ginčus negali būti vertinamas kaip vienintelis ir pats efektyviausias problemos sprendimo būdas, nes, pvz., vidaus reikalų statutinių įstaigų vadovams už teisės aktų nevykdymą (nagrinėjamu atveju – už tarnybinių ginčų komisijų nesudarymą) pagal Vidaus tarnybos statuto nuostatas galėtų būti taikoma **tarnybinė atsakomybė**.

Vidaus reikalų viceministras

Darius Urbonas

D. Cicėnas, tel. 271 8521, el. p. dainius.cicenas@vrm.lt

DETALŲS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija 188601464, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius, Lietuva
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO 1D-5857-TD
Dokumento registracijos data ir numeris	2017-11-30 Nr. 1D-6264
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2017-11-30 Nr. 6R-14897
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Vanda Turauskienė, Dokumentų tvarkytoja
Sertifikatas išduotas	VANDA TURAUSKIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2017-11-30 08:57:50 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-C
Laiko žymoje nurodytas laikas	2017-11-30 08:57:58 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2017-10-23 14:14:38 – 2020-10-22 14:14:38
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Darius Urbonas, Viceministras
Sertifikatas išduotas	DARIUS URBONAS, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2017-11-29 18:25:40 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2017-11-29 18:25:44 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2017-01-04 13:51:19 – 2020-01-04 13:51:19
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "VI Registru Centras RCSC (IssuingCA-A), VI Registru Centras - I.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija LT", sertifikatas galioja nuo 2017-10-24 10:23:03 iki 2018-10-24 10:23:03
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v11.0.0.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2017-11-30 09:05:00)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2017-11-30 09:05:00 Dokumentų valdymo sistema Avilys

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ DARBO INSPEKCIJA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Biudžetinė įstaiga, Algirdo g. 19, 03607 Vilnius, tel. (8 5) 265 0193, faks. (8 5) 213 9751, el. p. info@vdi.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188711163

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2017-11- Nr. SD-15-
Į 2017-10-27 Nr. (1.36)2T-890

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VDI) išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2017 m. spalio 27 d. raštu Nr. (1.36)2T-890 „Dėl Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimo projekto derinimo“ teiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-967, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-968 ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-969“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), teikia savo pastabas ir pasiūlymus.

VDI iš esmės pritaria Nutarimo projektui, tačiau nepitaria Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-968 pasiūlymams. Atkreiptinas dėmesys, kad VDI vykdydama savo funkcijas, vadovaujasi Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. A1-316 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nuostatų patvirtinimo“ bei Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos darbo reglamentu, patvirtintu Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2014 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. V-282 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos darbo reglamento patvirtinimo“, kurie nustato VDI kompetencijos ribas. VDI funkcijoms priskirtina nelaimingų atsitikimų darbe, profesinių ligų, darbuotojų saugos ir sveikatos norminių teisės aktų pažeidimų prevencija ir Lietuvos Respublikos darbo kodekso, darbuotojų saugą ir sveikatą bei darbo santykius reglamentuojančių įstatymų vykdymo kontrolė įmonėse, taip pat nelegalaus darbo reiškinių kontrolė ir prevencija (Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 4 straipsnis). Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, galime teigti, jog Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 96¹ straipsnyje siūlomas pažeidimas „tarnybinių ginčų sprendimo neteisminiu būdu vengimas“ nepatenka į VDI kompetencijos ribas, todėl nepritartina siūlomai nuostatai, kad ANK 96¹ straipsnyje nustatyto administracinio nusižengimo teiseną pradeda, administracinio nusižengimo tyrimą atlieka ir administracinio nusižengimo protokolą surašo VDI.

Taip pat pažymėtina, kad ANK XII skyriuje yra nustatyti Administraciniai nusižengimai, susiję su asmens darbo ir socialinėmis teisėmis, o Administracinių nusižengimų kodekso 96¹ straipsnio dispozicijoje nurodomas vengimas tarnybinių ginčų sprendimo neteisminiu būdu nepatenka į nusižengimo, susijusio su asmens darbo ir socialinėmis teisėmis, sąvoką.

Lietuvos Respublikos vyriausiojo
valstybinio darbo inspektoriaus pavaduotojas

Dalius Čeponas

VALSTYBĖS TARNYBOS DEPARTAMENTAS

Biudžetinė įstaiga, Labdarių g. 8, LT- 01120 Vilnius, tel. (8 5) 205 4853, faks. (8 5) 205 4864, el. p. info@vtd.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784211

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

2017-11-03
Į 2017-10-27

Nr. 27D-1497
Nr. (1.36)2T-890

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Valstybės tarnybos departamentas išnagrinėjo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2017 m. spalio 27 d. raštu Nr. (1.36)2T-890 pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIP-967, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-968 ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-969“ projektą (Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemėje projekto Nr. 17-12477) ir informuoja, kad projektui pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų neturi.

Vidaus administravimo skyriaus vedėja,
laikinais vykdanti direktoriaus pavaduotojo funkcijas

Jolita Urbonienė

D. Bradūnas, (8 5) 2053973, darius.bradunas@vtd.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos teisingumo
ministerijai

2017-11-05 Nr. (10.11-6) SD - 6231
2017-10-27 Nr. (1.36)2T-890

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029 40 IR 83 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-967, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO PAPILDYMO 96¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-968 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 95 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIIP-969“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktą išvadoms gauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-967, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-968 ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-969“ projektą. Informuojame, kad pagal savo kompetenciją pastabų ar pasiūlymų dėl šio teisės akto projekto neturime.

Ministerijos kanclerė

Danguolė Juozapavičienė

Jurgita Šaltytė, tel. 8 706 64 234, el. p. jurgita.saltyte@socmin.lt

TEISĖJŲ TARYBA

L. Sapiegos g. 15, LT-10312 Vilnius, tel. (8 5) 251 4188, faks. (8 5) 268 5187

Lietuvos Respublikos
teisingumo ministerijai
El. p. rastine@tm.lt; egidija.konopliova@tm.lt
TAIS

2017-11-30 Nr. 36P- 325-(2.1.10)
I 2017-11-03 Nr. 17-12652

DĖL IŠVADOS PATEIKIMO TEISĖS AKTO PROJEKTUI NR. 17-12477

Teisėjų tarybai pateiktas derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas Nr. 17-12477 „Dėl Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-967, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-968 ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-969“ (toliau – Projektas). Projektu Lietuvos Respublikos Vyriausybė iš esmės pritarė Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-967 (toliau – ABTĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projektui Nr. XIIIIP-968 (toliau – ANK projektas); nepritarė Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIIP-969 (toliau – CPK projektas).

Susipažinusi su Projektu bei ABTĮ, ANK ir CPK projektais; Teisėjų taryba teikia pastabas ir pasiūlymus dėl juose siūlomų teisinio reguliavimo priemonių ir jų įgyvendinimo pasekmių.

Dėl ABTĮ projekto

1. Projektu siūloma tobulinti darbo ir tarnybos ginčų nagrinėjimo teisinį reguliavimą.

Pastebėtina, kad darbo ginčų nagrinėjimas nėra ABTĮ reguliavimo dalykas, jų išsprendimo sąlygas ir tvarką reglamentuoja Lietuvos Respublikos darbo kodeksas (toliau – DK). Be to, ABTĮ 20 straipsnio 2 dalies 5 punkte numatyta, kad tarnybiniai ginčai nagrinėjami tik teismine tvarka, t. y. nėra numatyta privaloma išankstinio tarnybinių ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka. Vadinasi siūlomos teisinio reguliavimo pataisos, kuriomis siekiama įtvirtinti darbo ar tarnybinių ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka vengimo teisinės pasekmės, yra iš esmės prieštaraujančios ABTĮ, ir dėl to projektas neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 ir 7 punktuose įtvirtintų aiškumo ir sistemiškumo principų reikalavimų.

2. Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 61 straipsnis nustato ginčų vidaus tarnyboje tvarką. Pagal šio straipsnio 1 dalį individualūs tarnybiniai ginčai, išskyrus ginčus dėl pareigūno atleidimo iš tarnybos, gali būti sprendžiami ne teismo tvarka vidaus reikalų įstaigoje sudarytoje tarnybinių ginčų komisijoje. Tačiau toks ginčų sprendimo būdas yra alternatyvus ir nėra privalomas. Dar daugiau, atsižvelgiant į DK 220 straipsnio reguliavimą, darytina išvada, kad šalys negali atsisakyti darbo ginčą spręsti ne teismo tvarka. Pagal DK 226 straipsnio 2 dalį, jeigu šalis (šalys) buvo

tinkamai informuota (informuotos) apie posėdį ir neatvyksta į posėdį, darbo ginčų komisija turi teisę priimti sprendimą jai (joms) nedalyvaujant. Nei DK, nei kitas LR teisės aktas nenumato atsisakymo spręsti darbo ginčą ne teismo tvarka pagrindų ar tokio atsisakymo teisinių padarinių. Tai reiškia, kad įstatymo projektu siekiama sureguliuoti teises situacijas, kurios objektyviai negali egzistuoti. Be to, siūlytina svarstyti dėl siūlomo teisinio reguliavimo atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio pirmojoje dalyje įtvirtintam pažeistų teisių gynimo teisme principui.

3. ABTĮ, kaip ir kitais teikiamais teisės aktų projektais, siekiama ginti silpnesniosios teisinių santykių šalies (darbuotojo ar tarnautojo) interesus nuo nepagrįsto ir nesąžiningo darbdavio elgesio. Pastebėtina, kad tarnybiniuose ginčiuose darbdavys yra valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga (Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 14 dalis). Valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga neturėtų būti suinteresuota veikti prieš operatyvų, išsamų ir teisingą bylos išnagrinėjimą. Kita vertus, nėra logiška, tikslinga ir efektyvu (atsižvelgiant į Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 5 punkte įtvirtintą efektyvumo principo sąvoką) skirti baudą, mokamą į valstybės biudžetą, proceso šaliai, kuri pati yra išlaikoma (finansuojama) iš valstybės biudžeto.

Apibendrinus išdėstytus motyvus, nepritartina Projekto 1 punktui, kuriuo iš dalies pritarta Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui Nr. XIII-967 ir siūlytina Projektu šio įstatymo pakeitimams nepritarti, kadangi siūlomas teisinis reguliavimas neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte įtvirtinto tikslingumo principo reikalavimų.

Dėl CPK projekto

Sutinkame su Projekto 2 punktu, kuriuo nepritarta Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIII-969 dėl Projekte išdėstytų priežasčių.

Dėl ANK projekto

1. ANK projektu siekiama numatyti administracinę atsakomybę asmenims už darbo (tarnybinių) ginčų sprendimo ne teismo tvarka vengimą. Kaip minėta aukščiau, pagal DK 220 straipsnio 1 dalį, darbo ginčų nagrinėjimas ne teismo tvarka yra imperatyvaus pobūdžio. DK 226 straipsnio 2 dalyje reglamentuotos darbo ginčų vengimo pasekmės – galimybė priimti sprendimą šaliai nedalyvaujant. DK neįtvirtina atsisakymo spręsti darbo ginčą ne teismo tvarka instituto. Todėl ANK projekto dispozicijos „sąmoningas ar nepagrįstas darbo ginčo sprendimo neteisiniu būdu vengimas“ realizavimas yra neįmanomas ir negali užtraukti administracinės atsakomybės. Be to, nei ANK projekte, nei kituose teikiamuose projektuose nėra atskleidžiamas siūlomos veikos objektyvusis kriterijus „sąmoningas ir nepagrįstas vengimas“, todėl šio požymio turinys nėra aiškus ir suprantamas. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad ANK projektas neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje įtvirtinto aiškumo principo, pagal kurį teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas.

2. Minėta, kad pagal ABTĮ 20 straipsnio 2 dalies 5 punktą tarnybiniai ginčai nagrinėjami tik teismine tvarka ir jokie teisės aktai nenumato privalomo tarnybinių ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka. Todėl „sąmoningas ir nepagrįstas vengimas“ dalyvauti tarnybinių ginčų nagrinėjime nėra įmanomas ir negali užtraukti administracinės atsakomybės.

3. Pažymėtina, kad nėra aiškus ir siūlomo administracinio nusižengimo subjektas. Siūlomo pakeitimo dispozicija rodo, kad už šį pažeidimą atsakytų tik darbdaviai ar kiti atsakingi asmenys. Tačiau vengti darbo (tarnybinių) ginčų nagrinėjimo gali ir darbuotojas (tarnautojas). Pastebėtina, kad kartu su šiuo projektu teikiamuose ABTĮ ir CPK projektuose tokios diferenciacijos nėra. Siūlytina nenustatyti konkretaus šio pažeidimo subjektų rato, nes priešingu atveju būtų iškreipiamas asmenų

lygybės prieš įstatymą imperatyvas. Taip pat nėra aišku, kas atsakytų pagal siūlomą ANK straipsnį tarnybinių nusižengimų atveju, kai darbdavio pusėje būtų valstybės ar savivaldybės institucija ar įstaiga, kai administracinio nusižengimo subjektu gali būti tik fizinis asmuo (ANK 2 straipsnio 1 dalis).

4. Projekto 3.1. papunkčiu siūloma tikslinti ANK 96¹ straipsnio projekto dispoziciją, vietoje darbo (tarnybinių) ginčų nurodant tik tarnybinius ginčus. Projekto 3.4. papunkčiu rekomenduojama nustatyti, kad ANK projektu siūlomo ANK 96¹ straipsnyje numatyto administracinio nusižengimo teiseną pradeda, administracinio nusižengimo tyrimą atlieka ir administracinio nusižengimo protokolą surašo Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valstybinė darbo inspekcija).

5. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Valstybinė darbo inspekcija pagal kompetenciją dalyvauja tik darbo teisinių santykių srityje (Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymo 6 straipsnis, DK 18 straipsnis). Taigi pagal esamą reguliavimą nėra teisinio pagrindo įtvirtinti Valstybinės darbo inspekcijos kompetenciją atlikti su valstybės tarnyba susijusių ginčų tyrimą ir nagrinėjimą.

6. ANK 1 straipsnio 1 dalyje skelbiama, kad šio kodekso paskirtis yra teisės priemonėmis ginti žmogaus teises ir laisves, visuomenės ir valstybės interesus nuo administracinių nusižengimų, užtikrinti teisingumo principo įgyvendinimą, skatinti taikų valstybės ir žmogaus, visuomenės narių sugyvenimą. Administracinė atsakomybė pagal savo prigimtį yra artima baudžiamajai atsakomybei ir abiejų teisės šakų nustatyto reguliavimu siekiama apsaugoti bei apginti pačius svarbiausius, reikšmingiausius valstybės ir žmogaus interesus.

Manytina, kad siūlomais ANK pakeitimais siekiama drastiškai griežtinti asmens atsakomybę už iš esmės procesinio pobūdžio pažeidimus. Be to, atsakomybę siūloma nustatyti už trukdymą tik vienos rūšies ginčų (darbo ir tarnybinių) sprendimui ar nagrinėjimui. Nei iš ANK projekto, nei iš jo aiškinamojo rašto nėra aišku, dėl kokių priežasčių darbo (tarnybiniams) ginčams yra suteikta tokio masto svarba, kad dėl vengimo juos spręsti ne teismo tvarka faktiškai siūloma įtvirtinti trigubą asmens baudimą, t. y. procesinį (skiriant baudą ir kompensaciją už piktnaudžiavimą procesu) ir administracinį, be kita ko, siūlant nustatyti nuobaudos dydžius, kurie, juos vertinant sistemiškai, yra neproporcingai per dideli.

Taigi administracinės atsakomybės nustatymas už tokias veikas neatrodo pagrįstas, proporcingas bei teisingas ir, manytina, neužtikrintų siūlomais teisės aktų pakeitimais siekiamo tikslo – paskatinti tarnybinių ir darbo ginčų nagrinėjimą ne teismo tvarka bei užtikrinti, jog proceso šalis, kurios teisės buvo pažeistos dėl vengimo spręsti ginčą ne teismo tvarka, gautų dėl to patirtų nuostolių atlyginimą. Šiuo atveju, manytina, yra pakankamos darbo (tarnybinių) ginčų nagrinėjimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytos poveikio priemonės (bylos nagrinėjimas šaliai nedalyvaujant, sprendimo priėmimas už akių, nuobaudos ir pan.) ir (ar) atskirais atvejais bendrosios žalos atlyginimą garantuojančios civilinės teisės normos.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, nepritartina Projekto 3 punktui, kuriuo iš dalies pritarta Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projektui Nr. XIII P-968.

Apibendrinant šioje išvadoje išdėstytus motyvus, taip pat įvertinus tai, kad ABTĮ, ANK ir CPK projektų aiškinamajame rašte nurodomos siūlomo teisinio reguliavimo pakeitimo priežastys, tikslai bei jais siekiami uždaviniai iš esmės neturi objektyvaus pagrindimo (pavyzdžiui, oficialios audito ataskaitos, statistikos ar tyrimo išvados), kodėl esamas teisinis reguliavimas yra ydingas ir keistinas,

Teisėjų tarybos nuomone, prielaidų pritarti siūlomiems ABTĮ, ANK ir CPK normų tobulinimams ir keitimams nepakanka.

Pirmininkas

Rimvydas Norkus

Justinas Bagdžius, tel. (8 5) 251 4125, el. p. justinas.bagdzius@teismai.lt

(originalas nebus siunčiamas)